

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2022. december 14.

100 milliárd eurós uniós gyorsválasz a munkahelyek megőrzésére a Covid19-járvány alatt: a hatás nem egyértelmű

Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint sikerült gyorsan bevezetni a koronavírus-világjárvány miatti tömeges elbocsátások kockázatát mérsékelni célzó, a tagállamokban a válság által érintett munkavállalókat és vállalkozásokat támogató 100 milliárd eurós uniós támogatási eszközt (SURE). A SURE foglalkoztatásra gyakorolt hatását azonban nem lehet megfelelően értékelni egyrészt amiatt, ahogy az Európai Bizottság kialakította az új eszközt, másrészt mivel tagállami szinten nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok. Ahhoz, hogy későbbi válságkezelési eszközök hasznosíthassák a tanulságokat, a Bizottságnak most teljes körűen értékelnie kellene a SURE-támogatást. Ez annak megvizsgálására is lehetőséget adhat, hogyan minimalizálták a csúszás kockázatát, mivel a SURE eszközt alkalmazó országok egy kivételével valamennyien szabálytalanságokról és állítólagos csalásokról számoltak be.

A Covid19-világjárvány nyomán munkahelyek milliói kerültek veszélybe Európában. Az Unió a SURE eszköz bevezetésével haladéktalanul reagált erre a helyzetre: az eszköz hosszú távú, alacsony költségű hiteleket nyújt az Unió országainak. Az uniós országok ezeket a forrásokat felhasználhatják munkahelymegtartási rendszerük (például rövid távú, kényszerszabadságon alapuló vagy bértámogatási rendszerek) létrehozására vagy kibővítésére, valamint egészségügyi intézkedésekre is. Tizenkilenc ország igényelt ilyen hitelt, és már közel 92 milliárd euró összegű hitelt folyósítottak. Ezen összeg több mint felét az Olaszországnak és Spanyolorzágnak nyújtott hitelek teszik ki.

„A SURE eszköz szükséghelyzetben elvárható módon működött, és a világjárvány munkavállalókra és cégekre gyakorolt hatásának enyhítése érdekében gyorsan és hatékonyan bocsátott rendelkezésre uniós forrásokat – jelentette ki Iliana Ivanova, az ellenőrzést vezető számvevőszéki tag. – Az azonban, hogy összességében milyen hatást ért el a gyakorlatban, egyelőre nem ismeretes. Vannak ugyan sikerre utaló jelek, de még nincs elég tényszerű adatunk annak értékelésére, hogy ténylegesen hány munkahelyet tudtak megmenteni.”

A Bizottságnak sikerült rövid idő alatt eljuttatnia a SURE-forrásokat a tagállamoknak: hét hónappal a világjárvány bejelentése után, ami gyorsabb, mint a szokásos finanszírozási eljárások

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

esetében. Annak ellenére azonban, hogy a SURE a válság legsúlyosabb időszakában munkavállalók millióit érte el, a munkanélküliség enyhítéséhez való hozzájárulását nem lehet teljes mértékben értékelni. Ennek oka részben az, hogy hatását nem lehet az országok saját támogatási rendszereinek hatásától függetlenül vizsgálni.

Az Unió SURE eszközre vonatkozó innovatív szabályai jelentős szabadságot hagynak a tagállamoknak annak megválasztásában, hogy mire fordítsák a pénzt. Emellett nem írják elő a Bizottság számára annak értékelését, hogy az országok kontrollrendszerei elég szilárdak-e. Ennek kapcsán a számvevők hangsúlyozzák, hogy a válságreagálási intézkedések, és köztük a munkahelymegtartási rendszerek esetében nem ritkán fordulnak elő visszaélések. A SURE eszköz kapcsán 19 országból 18 tárt fel szabálytalanságot vagy csalást, és ki is vizsgált minden ilyen esetet. E vizsgálatok 13 országban eredményezték szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizetését. Mivel ez a tagállamok felelőssége, maga a Bizottság nem indított vizsgálatot ennek kapcsán. Ha visszaélésekre derül fény, akkor az országoknak vissza kell fizetnie a kölcsönöket, és ez már egymagában is kellően korlátozza az uniós költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi kockázatot. Az Uniót azonban reputációs kockázat fenyegeti, ha a költségvetéséből finanszírozott intézkedések esetében gyakran érzékelnek csalásnyűt.

A Bizottság becslése szerint az Unió AAA hitelminősítésének köszönhetően a SURE eszközt igénybe vevő országok mintegy 8,5 milliárd euró kamatkifizetést takarítottak meg. A teljes becsült megtakarítás 86%-a Olaszországhoz, Spanyolországhoz, Romániához, Lengyelországhoz és Görögországhoz kapcsolódik.

Háttér-információk

A SURE ideiglenes eszköz, amely az idei év végén lejár. A kölcsönök finanszírozása érdekében a Bizottság kötvények kibocsátásával hitelt vesz fel a tőkepiacokról. Ez volt az első alkalom, hogy a Bizottság szociális kötvényeket bocsátott ki, amelyek esetében pozitív társadalmi eredmények felmutatására van szükség. A 27 uniós tagállam együttesen az összes SURE-hitel 25%-ára vállal garanciát: ez biztosítékot jelent arra az esetre, ha valamelyik ország nem teljesít; a fennmaradó 75%-ot az uniós költségvetés garantálja. A Bizottság becslései szerint a SURE 2020-ban mintegy 31,5 millió embernek és 2,5 millió cégnek nyújtott támogatást, és 2021-ben 9 millió ember részesült a SURE eszközből finanszírozott munkahely-megőrzési programokban.

„A szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő támogatás (SURE): A SURE pénzügyi támogatása segítette a munkahelyek megőrzését a Covid19-válság során, de teljes hatása nem ismert” című, 28/2022. sz. különjelentés elérhető [a Számvevőszék honlapján](#).

A sajtó rendelkezésére áll:

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502